

„Spørgsmaalet om Retten til Understøttelse kan af Bedkommende forlanges forelagt Domskolene til Afgjørelse“.

Som ny Paragraf foreslaaer Udvalget at indskyde i Slutningen af dette Afsnit følgende, tidligere omtalte Bestemmelse:

§ 27.

„Naar det oplyses, for Anstaltens Bestyrer, at nogen af de i § 2 omhandlede Virksomheder har oprettet Kasser eller er indtraadt i Forsikringselskaber, som med tilfredsstillende Sikkerhed hde Arbejderne mindst de dem ved denne Lov tilfikkrede Fordere, kunne de med Bestyrerens og i Tvivlsstilfælde Indenrigsministerens Samtykke undtages fra Bestemmelserne i denne Lov“.

Hvad endelig angaar Lovforslagets 5te og sidste Afsnit (§§ 25—27 ev. §§ 28—30), indstiller Udvalget alle tre Paragrafer til uforandret Vedtagelse, men foreslaar, i Betragtning af det meget Nye og Uprøvede, som Lovforslaget indeholder, at tilføie følgende Slutningsbestemmelse i en ny Paragraf:

§ 31.

„Denne Lov underkastes en almindelig Revision inden Udløbet af Rigsdagssamlingen 1896—97“.

Som oplysende Bilag til nærværende Betænkning har Udvalget vedføiet „nogle Uddrag af den svenske Arbejderforsikringskommissions Resultater“, hvilke Uddrag af den svenske Betænkning ere foretagne af medundertegnede Lægen.

Undertegnede Schlegel finder Anledning til at gjøre følgende Bemærkninger:

Den Tanke, der ligger til Grund for Lovforslaget, er, at Følgerne af de ved en Arbejdsvirksomhed forekommende Ulykkestilfælde skulle bæres af Bedriften og altsaa lægges til Produktionsomkostningerne. Mod denne Tanke kan der vistnok fremspores grundede Indvendinger, og navnlig kan det siges, at det var naturligt, at der for de farligere Arbejdsvirksomheder betaltes en høiere Løn, og at det overlodes Arbejderne selv at sikke sig mod Følgerne. Saaledes er det i andre Lande, kun i Tyskland og Østerrig er man gaaet den Vej, som her foreslaaes; men det fremtræder strax som noget høist Besynderligt, at man udelukkende har Opmærksom-

heden henvendt paa Følgerne af Ulykkestilfælde, men ikke paa Følgerne af, at selve Erhvervet er sundhedsfarligt, skjøndt det jo er sikkert, at der er Arbejdsvirksomheder, hvis helbredsødelæggende Virkning ere af ganske anderledes økonomisk Betydning for Arbejderne end de indtræffende Ulykkestilfælde. Alle ere i Livets daglige Gjerning udsatte for Ulykkestilfælde, og det er kun nogle ganske enkelte Erhverv og ingenlunde alle de af Kommissionen fremdragne, der maa siges i en særlig Grad at være farlige. Til nærmere Oplysning henviser jeg til den blandt Bilagene trykte Tabel fra statistisk Bureau over Dødsfald ved Ulykkestilfælde her i Landet i 1885 til 1887 blandt hele Befolkningen, ikke særlig blandt Arbejderne. Ifølge denne omkom der i Landdistrikterne aarlig 0,39 af 1,000 Mand; ifølge den af Direktør Lægen efter den svenske Kommissions Oplysninger udarbejdede Tabel over Ulykkestilfælde blandt Arbejderne i Jordbrug døde 0,48 af 1,000 Arbejdere, saa Forskjellen er ikke stor.

Jeg har imidlertid sluttet mig til de andre Medlemmer af Udvalget med Hensyn til Lovforslagets Bestemmelser om de saakaldte tekniske eller industrielle Virksomheder, der ere forbundne med særlig Fare, idet jeg erkjender, at der i Sagens Natur er en Del, der taler for disse Forslag og herved ikke udelukker fremtidige Forslag om Arbejdernes Sikring mod de økonomiske Følger af helbredsødelæggende Virksomhed. Men en Betingelse maa det være, at Virksomheden ikke blot er farlig, men ogsaa at den er af en saadan Art, at Udgiften kan lægges til Produktionsomkostningerne, og fremfor Alt er det nødvendigt, at der er en bestemt Adskillelse mellem Arbejdsgiver og Arbejder. Ingen af disse Betingelser er til Stede ved Landbruget. Virksomheden er ikke særlig farlig, hvorom jeg henviser til det af mig tidligere Anførte, og Udgiften skal efter Lovforslaget ikke lægges paa Produktionsomkostningerne, men lignes paa Hartkornet, ligesom andre Hartkornsskatter. Det kan ikke negtes, at dette er praktisk, men man er helt borte fra Principet; Gartneren, der har lidet Hartkorn, men holder mange Folk, svarer f. Ex. en Ubetydelighed; Husmanden, der maaste aldrig har Andre i sin Tjeneste, svarer Afgift, men faaer selv ingen Erstatning, hvis han kommer til Skade.

Men hvad der efter min Mening afgjørende taler imod at anvende Lovforslaget paa Landbruget, er den Omstændighed, at der ikke findes nogen bestemt Adskillelse mellem Arbejder og Arbejdsgiver. Husmanden f. Ex. arbejder snart for sig selv, snart for